

KIVIJÄRVEN KUNTA

Pöytäkirja

Kunnanhallitus	
Kokousnumero	12 / 2023
Aika	Maanantai 09.10.2023 klo 18.30 - 22.03
Paikka	Valtuustosali

ASIA	LIITE	
§ 200		KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS
§ 201		PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALITSEMINEN
§ 202	44,45,46	JULKISTEN TYÖVOIMAPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN 1.1.2025 LUKIEN
§ 203		EROANOMUS LUOTTAMUSTOIMISTA NELLI KAINULAINEN
§ 204		VUODEN 2024 VAALIEN (PRESIDENTINVAALI, EUROPARLAMENTTIVAALIT) ÄÄNESTYSPAIKAT JA -AJAT
§ 205		VAALILAUTAKUNTA PRESIDENTINVAALISSA JA EUROPARLAMENTTIVAALEISSA
§ 206		VAALITOIMIKUNTA PRESIDENTINVAALISSA JA EUROPARLAMENTTIVAALEISSA
§ 207		KUNNAN VUODEN 2024 TULOVEROPROSENTTI
§ 208		VUODEN 2024 KIINTEISTÖVEROPROSENTIT
§ 209	47	SOPIMUS TIETOSUOJA- JA TIEDONHALLINTAPALVELUISTA
§ 210	48	KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2023
§ 211	49	KOTOUTTAMISOHJELMA 2023-2026
§ 212		KUNTAPAIKAT VUODELLE 2024
§ 213	50	SOSIAALISEN MEDIAN VIESTINTÄOHJEEN HYVÄKSYMINEN
§ 214		LAUSUNNON ANTAMINEN MAAKUNTAKAAVAEHDOTUKSESTA 2040

§ 215

(   )

5.10.2023

SÄHKÖPOSTIViesti

KUNNANHALLITUKSELLE

Pöytäkirja on nähtävillä:

Kunnanvirastolla 16.10.2023 klo 9.00 - 15.00

MERK.

Erkki Leppänen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja

KOKOUSAIKA	Maanantaina 09.10.2023 klo 18.30 – 22.03	
KOKOUSAIKKA	Valtuustosali	
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET	☒ Leppänen Erkki, pj ☒ Kotilainen Henri, 1. vpj. ☒ Kauppinen Asko, 2. vpj. ☒ Hautanen Maire ☒ Holm Kari ☒ Piispanen Hanne-Mari ☒ Sarén Riitta	☐ Hämäläinen Ossi, vj. ☐ Martinmäki Martti, vj. ☐ Kinnunen Markku, vj. ☐ Leppänen Aune, vj. ☐ Sepponen Leena, vj. ☐ Kainulainen Nelli, vj. ☐ Karstinen Orvokki, vj.
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	☒ Hakkarainen Olavi, kunnanvaltuuston puheenjohtaja ☒ Urpilainen Antti, kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja ☒ Klaus Leppänen, kunnanvaltuuston 2. varapuheenjohtaja ----- Helppikangas Pekka, kunnanjohtaja, esittelijä/pöytäkirjanpitäjä Sanna Laakso elinvoimajohtaja (klo 18.30 – 19.21)	
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	§ 200	
ASIAT	§ 202 - 215	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA	§ 201	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä
	Erkki Leppänen	Pekka Helppikangas
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on varustettu nimikirjaimillamme.	Tarkastusaika Kunnanvirastolla 11.10.2023	
	Allekirjoitukset	
	Hanne-Mari Piispanen	Riitta Sarén
PÖYTÄKIRJA JULKAISTAAN KUNNAN VERKKOSIVUILLA	Paikka ja päivämäärä Kunnanvirastolla 16.10 .2023	
	Virka-asema Kunnanjohtaja	Allekirjoitus

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Khall § 200
09.10.2023

Kivijärven kunnan hallintosäännön § 80 mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, vähintään neljä (4) päivää ennen kokousta.

Hallintosäännön § 82 mukaan: Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

Kivijärven kunnan hallintosäännön § 84 mukaan Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn. Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

Muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kunnanjohtaja:

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Sanna Laakso esitteli toimialansa aiheita kunnanhallitukselle ja poistui kokouksesta klo 19.21.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALITSEMINEN

Khall § 201
09.10.2023

Kivijärven kunnan hallintosäännön § 10.12 mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Puheenjohtajan ja pöytäkirjantarkastajien on allekirjoitettava sekä pöytäkirjan kansilehti että tehtävä jokaiseen pöytäkirjan sivuun tarkastustaan osoittava merkintänsä.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus valitsee Hanne-Mari Piispasen ja Riitta Sarénin tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

JULKISTEN TYÖVOIMAPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN 1.1.2025 LUKIEN

Khall § 202

09.10.2023

Liitteet 44,45,46

Työvoimapalveluiden siirtäminen kuntien vastuulle

Vuonna 2019 laaditun pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman (s. 131) mukaan ”(k)untien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Työllisyyspalveluiden järjestäminen ja toteuttaminen voidaan sopimuksella antaa yhden tai useamman kunnan tehtäväksi kuntien kanssa tehtyjen sopimusten pohjalta. Toimeenpanon tueksi säädetään tarvittaessa erillislainsäädäntö.”

Pääministeri Marinin hallitus päätti huhtikuussa 2021 niin sanotussa puoliväli- ja kehysriihessä jatkaa valmistelua te-palveluiden siirtämiseksi kunnille. Lokakuussa 2022 hallitus antoi eduskunnalle esityksen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 207/2022 vp.). Eduskunta hyväksyi lakiehdotukset maaliskuussa 2023.

Maaliskuussa 2023 vahvistetussa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädetään lain 1 §:n mukaan kuntien järjestämisvastuulle kuuluvista julkisista työvoimapalveluista ja niihin liittyvistä tehtävistä. Julkisilla työvoimapalveluilla turvataan osaavan työvoiman saatavuutta ja työtä hakevien mahdollisuuksia saada työtä sekä edistetään uuden yritystoiminnan syntymistä, yritysten toimintaedellytyksiä ja työelämän laatua.

Sanotun lain 2 §:n mukaan julkisina työvoimapalveluina järjestetään työnvälityspalveluja, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja, valmennusta, työvoimakoulutusta ja muutosturvakoulutusta. Julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, tämän lain mukaiset kokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu sekä työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset.

Edelleen lain 12 §:n mukaan kunta voi järjestää kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos määrä on tätä pienempi, kunnan on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä jonkin toisen tai useamman muun kunnan kanssa siten, että työllisyysalueen kuntien yhteenlaskettu työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee muodostaa maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Työvoiman määrällä tarkoitetaan Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoon perustuvaa kunnan työllisten ja työttömien yhteismäärää.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain (383/2023, jäljempänä myös voimaanpanolaki) 1 §:n mukaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annettu laki tulee voimaan 1.1.2025 lukien. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille siis vuoden 2025 alkaessa, jolloin työllisyysalueiden varsinaisen toiminnan on käynnistyttävä.

Työllisyysalueiden valmistelutoimet ja aikataulu

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 13 §:n mukaan työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2015) tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 15 §:n 1 momentin mukaan kuntien, jotka muodostavat työllisyysalueen, on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimielimestä tai kuntayhtymän perussopimus.

Mainitun pykälän 4 momentin perusteella sopimuksen yhteydessä ministeriölle on toimitettava myös työllisyysaluetta varten laadittu suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämiseksi (jäljempänä myös järjestämissuunnitelma). Suunnitelmasta on käytävä ilmi:

- tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen;
- tässä laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut;
- toimipisteiden määrä ja sijoittuminen;
- yhteistyötahot ja -muodot;
- työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen; ja
- varautuminen rakennemuutostilanteisiin.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 15 §:n ja voimaanpanolain 3 §:n perusteella sopimus ja järjestämissuunnitelma on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa hyväksymisestä, kuitenkin viimeistään 31.10.2023.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen muodostaminen

Keski-Suomen kuntien eri toimijat ovat seuranneet julkisten työvoimapalveluiden uudelleenjärjestelyn valtakunnallista valmistelua ja pohtineet kuntien vastuulle tulevien uusien tehtävien hoitamisen edellyttämää työllisyysalueiden muodostamista.

Pöytäkirjan tarkastus		Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____	Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--	--	---

Pohjoisen Keski-Suomen kuntien kesken on kevästä 2023 alkaen valmisteltu työllisyysalueen muodostamista kuntalain 49 ja 51 §:ssä tarkoitetulla yhteisen toimielimen mallilla eli vastuukuntamallilla. Valmistelun lähtökohtana on ollut, että vastuukuntana olisi Äänekosken kaupunki ja työllisyysalueen tehtävistä kuntien yhteisenä toimielimenä vastaisi Äänekosken kaupungin organisaatioon perustettava työllisyysaluelautakunta. Tämä lautakunta toimisi työllisyysalueen työvoimaviranomaisena.

Valmistelutyöhön on loppuvaiheessa osallistunut Äänekosken kaupungin ohella 12 muuta kuntaa eli Hankasalmen kunta, Kannonkosken kunta, Karstulan kunta, Kinnulan kunta, Kivijärven kunta, Konneveden kunta, Kyyjärven kunta, Laukaan kunta, Pihtiputaan kunta, Saarijärven kaupunki, Uuraisten kunta ja Viitasaaren kaupunki. Muodostettava Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue käsittäisi siis kaikkiaan 13 kuntaa, joissa on yhteensä noin 75 100 asukasta ja noin 31 800 henkilön suuruinen työvoima.

Valmistelutyö on organisoitu työryhmiin, joissa on valmisteltu kuntien välistä sopimusta, työllisyysalueen kustannusten perusteita ja jakautumista sekä järjestämissuunnitelmaa. Ehdotukset sopimukseksi ja järjestämissuunnitelmaksi valmistuivat syyskuussa 2023 otettavaksi hyväksymiskäsittelyyn kuntien toimielimissä.

Kuntien välisen sopimuksen keskeisiä määräyksiä

Kuntien välisessä sopimuksessa tulee sopia muun ohella kuntien oikeudesta nimetä tai valita edustajia yhteiseen toimielimeen eli työllisyysaluelautakuntaan sekä äänivallan jaosta lautakunnassa. Valmistelussa on päädytty malliin, jossa vastuukunnan eli Äänekosken kaupungin nimeämistä ehdokkaista valittaisiin lautakuntaan kaksi jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet ja kunkin muun sopijakunnan nimeämistä ehdokkaista valittaisiin yksi jäsen ja tämän henkilökohtainen varajäsen. Yhteensä lautakuntaan kuuluisi siis 14 jäsentä.

Työllisyysaluelautakunnan puheenjohtaja valittaisiin Äänekosken kaupungin nimeämistä ehdokkaista ja varapuheenjohtaja vuorotellen kunkin muun sopijakunnan nimeämistä ehdokkaista.

Äänivalta työllisyysaluelautakunnan jäsenten kesken jakautuisi niin, että Äänekosken kaupungin ehdokkaista valituilla olisi kuusi ja puoli ääntä per jäsen ja kunkin muun kunnan ehdokkaista valituilla yksi ääni per jäsen. Lautakunnan jäsenillä olisi tällöin yhteenlaskettuna 25 ääntä, joista Äänekosken kaupungin edustajilla olisi yli puolet (13/25).

Edellä kuvattu paikkajaon ja äänivallan jaon malli toteuttaa samanaikaisesti kahta tärkeää tavoitetta: toisaalta jokainen sopijakunta on aina edustettuna työllisyysaluelautakunnassa ja

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

toisaalta vastuukunta – joka on lain edessä vastuussa palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta koko työllisyysalueella – saa taloudellisia ja muita sitoumuksiaan vastaavan vaikutusvallan lautakunnan päätöksentekoon.

Äänekosken kaupungin ehdokkaista valittujen työllisyyslautakunnan jäsenten äänivaltaa rajoitettaisiin kuitenkin tiettyihin asioihin liitettävällä määräenemmistövaatimuksella. Valmistelussa on päädytty siihen, että lautakunnan päätöksenteossa edellytettäisiin kahden kolmasosan (2/3) määräenemmistöä silloin, kun kyseessä on työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan siirtämistä muulle sopijakunnalle tai kolmannelle osapuolelle koskevan sopimuksen tekeminen tai päättäminen ja lisäksi silloin, kun esillä on työllisyysalueen toimipisteiden määrää ja sijoittumista koskeva muu kuin tilapäinen muutos.

Käytännössä määräenemmistövaatimus tarkoittaa, että jos esimerkiksi eräät julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat tehtävät esitetään siirrettäväksi Jyväskylän kaupungin ja sen organisaatiossa toimivan työvoimaviranomaisen hoidettavaksi, tulee ehdotuksen kannalle Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueelautakunnassa asettua Äänekosken kaupungin edustajien lisäksi ainakin neljän muun kunnan edustajien, jotta ehdotus tulisi hyväksytyksi. Tällöin ehdotuksen kannalla olisi 17 ääntä 25:stä ja määräenemmistövaatimus 2/3 äänistä täyttyisi.

Yhteistoimintavelvoite

Osana työllisyysalueiden valmistelua kunkin muutokseen liittyvän työnantajan tulee huolehtia työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta siten kuin tästä on säädetty. Valtio huolehtii yhteistoiminnasta työ- ja elinkeinotoimistojen henkilöstön ja valtion muun henkilöstön kanssa siltä osin kuin tämä henkilöstö on siirtymässä kuntien palvelukseen työllisyysalueiden tehtäviin.

Yhteistoimintavelvoite koskee myös kuntia näiden oman, nykyisen henkilöstön osalta työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 4 §:n (631/2021) mukaan. Sanotun lain 5 §:n mukaan ennen kuin työnantaja ratkaisee asian, hänen on neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista ainakin niiden työntekijöiden kanssa, joita asia koskee. Yhteistoimintamenettely on saatettava päätökseen ennen kuntien toimielinten päätöksiä työllisyysalueen muodostamisesta.

Kivijärven kunta käynnisti Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen muodostamiseen liittyvät yhteistoimintaneuvottelut henkilöstönsä kanssa 23.5.2023. Neuvotteluissa käsiteltiin työllisyysalueen muodostamisen perusteita, erilaisia vaihtoehtoja työllisyyspalveluiden järjestämiselle ja niiden vaikutuksia

Pöytäkirjan tarkastus		Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____	Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--	--	---

henkilöstöön. Työllisyysalueen muodostamista koskevaa päätöksentekoa edeltävät yhteistoimintaneuvottelut todettiin päättyneiksi 5.10.2023 pidetyssä yhteistoimintaelimen kokouksessa. Yt-toimikunnalla ei ollut huomautettavaa asiaan.

Liitteet

- Ehdotus kuntien väliseksi sopimukseksi Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueesta
- Ehdotus työvoimapalvelujen järjestämistä koskevaksi suunnitelmaksi

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto

- hyväksyy kuntien välisen sopimuksen Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueesta liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti;
- hyväksyy työvoimapalvelujen järjestämistä koskevan suunnitelman liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti; ja
- päättää, että edellä tehtävät päätökset täytäntöönpannaan välittömästi mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan tarkastus		Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____	_____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--	--	--

EROANOMUS LUOTTAMUSTOIMISTA NELLI KAINULAINEN

Khall § 203
09.10.2023

Nelli Kainulainen kirjoittaa:

Anon eroa kaikista luottamustehtävistäni (kunnanhallituksen varajäsen, sivistyslautakunnan 2. varapuheenjohtaja ja tarkastuslautakunnan varajäsen) Kivijärven kunnassa, sillä en enää asu paikkakunnalla ja siten kykene tehtäviä hoitamaan.

Kuntalaki 71 § Yleinen vaalikelpoisuus

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

72 § Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta;
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta kunnan määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

jäseneen.

73 § Vaalikelpoisuus muihin toimielimiin

Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Pääasiallisesti henkilöstöasioita hoitavaan toimielimeen sovelletaan, mitä 73 §:n 2 momentissa säädetään.

Johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

74 § Vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan

Vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

- 1) kunnanhallituksen jäsen;
- 2) pormestari ja apulaispormestari;
- 3) henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain ([434/2003](#)) esteellisyyssperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen;
- 4) henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa kunnan määräysvallassa olevassa yhteisössä tai säätiössä; ([21.5.2021/419](#))
- 5) henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen

Hallintosääntö 4.3 § Toimielimen kokoonpano

Kunnanhallituksessa, teknisessä lautakunnassa ja sivistyslautakunnassa on kussakin (7) seitsemän jäsentä. Kunnanvaltuusto valitsee toimielimen jäsenistä puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan tulee olla

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

kunnanvaltuutettu ja enemmistön toimielimen kaikista jäsenistä tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että

- Nelli Kainulaiselle myönnetään ero kunnan kaikista luottamustehtävistä
- Hanne-Mari Piispaselle valitaan uusi varajäsen kunnanhallitukseen
- sivistyslautakuntaan valitaan uusi jäsen
- sivistyslautakuntaan valitaan 2. varapuheenjohtaja
- tarkastuslautakuntaan valitaan uusi varajäsen.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan tarkastus		Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____	_____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--	---	--

VUODEN 2024 VAALIEN (PRESIDENTINVAALI, EUROPARLAMENTTIVAALIT) ÄÄNESTYSPAIKAT JA -AJAT

Khall § 204
09.10.2023

Presidentinvaali toimitetaan vuoden 2024 tammikuussa. Vaalipäivä on vaalivuoden tammikuun neljäs sunnuntai. Varsinainen vaalipäivä ensimmäisessä vaalissa on 28.1.2024 ja mahdollisen toisen vaalin vaalipäivä on 11.2.2023. Ennakoäänestysaika on kotimaassa 17.-23.1.2024 ja 31.1.-6.2.2024 sekä ulkomailla 17.-20.1.2024 ja 31.1.-3.2.2024.

Europarlamenttivaalit toimitetaan vuoden 2024 kesäkuussa. Varsinainen vaalipäivä on 9.6.2024. Ennakoäänestysaika on kotimaassa 29.5.-4.6.2024 sekä ulkomailla 29.5.-1.6.2024.

Vaalilain 9. pykälän mukaan kunnanhallitus päättää kunnassa olevista yleisistä ennakoäänestyspaikoista sekä vaalipäivän äänestyspaikasta.

Tiedot ennakoäänestyspaikoista sekä vaalipäivän äänestyspaikasta tulee merkitä oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään (VAT) presidentinvaalin osalta perjantaihin 3.11.2023 klo 12 mennessä sekä europarlamenttivaalien osalta perjantaihin 22.3.2024 klo 12 mennessä

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää, että vaalien yleisenä ennakoäänestyspaikkana on Kivijärven kunnanvirasto, Virastotie 5 A ja äänestys tapahtuu presidentinvaalissa

17.1.-19.1. klo 12.00 - 16.00
20.1.-21.1. klo 11.00 - 13.00
22.1.-23.1. klo 12.00 - 16.00

sekä mahdollisella toisella kierroksella

31.01.-02.02.klo 12.00-16.00
03.02.-04.02 klo 11.00-13.00
05.02.-06.02.klo 12.00-16.00

Europarlamenttivaaleissa

29.05.-31.05.klo 12.00-16.00
01.06-02.06. klo 11.00-13.00
03.06.-04.06.klo 12.00-16.00

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

Laitosäänestyspaikkoina toimivat seuraavat asumispalveluyksiköt:

Hopearanta, Keskustie 21
Wallesmanni, Virastotie 5B
Hytösen perhekoti

Vaalipäivien äänestyspaikkana toimii Kivijärven kunnanvirasto,
Virastotie 5 A.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi Keskusvaalilautakunta

Pöytäkirjan tarkastus		Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____	_____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--	--	--

VAALILAUTAKUNTA PRESIDENTINVAALISSA JA EUROPARLAMENTTIVAALEISSA

Khall § 205
09.10.2023

Presidentin vaalin varsinainen vaalipäivä ensimmäisessä vaalissa on 28.1.2024 ja mahdollisen toisen vaalin vaalipäivä on 11.2.2023

Europarlamenttivaalien vaalipäivä on 9.6.2024.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Vaalilautakunta työskentelee varsinaisena vaalipäivänä.

Vaalilautakunnan jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita. Poliittinen edustavuus ja tasa-arvolain vaatimukset tulee täytyä erikseen jäsenten ja varajäsenten osalta. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalilautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Viimeisimmissä vaaleissa (eduskuntavaalit 2023) vaalilautakunnan kokoonpano oli:

Varsinaiset jäsenet

Henri Kotilainen, pj
Juha Hakkarainen, vpj.
Eeva-Liisa Vuorela
Elina-Salmi Lampila
Ulla Männikkö

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

1. Leena Pekkarinen
2. Jukka Kotilainen
3. Päivi Hannele Hakkarainen
4. Riitta Sagulin

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus valitsee vaalilautakuntaan viisi varsinaista jäsentä ja vähintään kolme varajäsentä sijaantulojärjestyksessä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

VAALITOIMIKUNTA PRESIDENTINVAALISSA JA EUROPARLAMENTTIVAALEISSA

Khall § 206
09.10.2023

Presidentin vaalin ensimmäisen kierroksen vaalipäivä on 28.1.2024 ja mahdollisen toisen vaalin vaalipäivä on 11.2.2024

Europarlamenttivaalien vaalipäivä on 9.6.2024.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalitoimikunnan jäsenten sekä varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita. Vaalitoimikunnan varajäsenet laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaaleissa ehdokkaana oleva henkilö ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

Vaalitoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Viimeisimmissä vaaleissa (eduskuntavaalit 2023) vaalitoimikunnan kokoonpano oli:

Varsinaiset jäsenet

Jukka Ruusuvirta, pj.
Hannu Sepponen, vpj.
Maire Hautanen

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä

1. Leena Pekkarinen
2. Eeva-Liisa Vuorela
3. Niina Kotilainen

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus nimeää kolmijäsenisen vaalitoimikunnan ja sille vähintään kolme varajäsentä sijaantulojärjestyksessä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätös:

Asia jätettiin pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

KUNNAN VUODEN 2024 TULOVEROPROSENTTI

Khall § 207
09.10.2023

Valtuuston tulee **kuntalain** 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa seuraavan vuoden veroprosentit Verohallinnolle viimeistään edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Vuoden 2023 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee siis ilmoittaa Verohallinnolle **viimeistään perjantaina 17.11.2023**.

Kivijärven **vuoden 2023 tuloveroprosentti on 9,11** kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin kuluvalle vuodelle 12,64 prosenttiyksiköllä. Näin ollen tuloveroprosentit ovat tällä hetkellä prosentin sadasosan tarkkuudella.

Ensi vuoden tuloveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että vuoden 2024 tuloveroprosentiksi määrätään 9,10 %.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

VUODEN 2024 KIINTEISTÖVEROPROSENTIT

Khall § 208
09.10.2023

Valtuuston tulee **kuntalain** 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa seuraavan vuoden veroprosentit Verohallinnolle viimeistään edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Vuoden 2023 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee siis ilmoittaa Verohallinnolle **viimeistään perjantaina 17.11.2023**.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudelle vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Kiinteistöveroprosentit ilmoitetaan puolestaan prosentin sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2024 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä** välillä 0,93–2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä** välillä 0,41–1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä** välillä 0,93–2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä** välillä 0,93–3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti **voidaan määrätä** välillä 0,00–2,00 % (kiinteistöveroprosentiksi 0,00 vain, jos valtuusto on erikseen näin määrännyt. Jos erillistä veroprosenttia ei ole päätetty, jätetään ilmoituskenttä tyhjäksi.)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä** välillä 2,00–6,00 % (Huom! KiintVL 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on kunnanvaltuuston määräämä yleinen veroprosentti + 3,00 %)

Kivijärven vuoden 2023 kiinteistöveroprosentit ovat olleet:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,20 %

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

- vakituiset asuinrakennukset 0,60%
- muut asuinrakennukset 1,50 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- voimalaitokset 3,10 %
- rakentamaton rakennuspaikka 4,00 %

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle vuodelle 2024 kiinteistöveroprosentit määrättäväksi seuraavasti:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,20 %
- vakituiset asuinrakennukset 0,60%
- muut asuinrakennukset 1,50 %
- voimalaitokset 3,10 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- rakentamaton rakennuspaikka 4,00 %

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

SOPIMUS TIETOSUOJA- JA TIEDONHALLINTAPALVELUISTA

Khall § 209
09.10.2023
Liite nro 47

Joki ICT Oy tarjoaa omistajilleen tietosuoja- ja tiedonhallintapalvelujen asiantuntijapalveluja asiakkailleen parhaita käytäntöjä ja työkaluja tietosuojan sekä tiedonhallinnan toteuttamiseen. Jatkuva palvelu mahdollistaa saumattoman yhteistyön ja tuen organisaation tietosuojan ja tiedonhallinnan kehittämiseen.

Palvelu sisältää mahdollisuuden osallistua kuukausittaiseen tietosuojafoorumiin, tietosuoja- ja tiedonhallintatyöryhmään sekä tuen ohjauksen lakisääteisiin tietosuojanvaikutustenarviointeihin (DPIA) ja muutosvaikutustenarviointeihin (MVA).

Tietosuoja- ja tiedonhallintapalvelujen asiantuntijan voi nimittää tietosuojavastaavaksi, jonka tehtäviin sisältyy tietosuojalain mukaiset tehtävät.

Palvelun hinta on 350 €/kk (alv. 0 %).

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus solmii **liitteen 47** mukaisen sopimuksen tietosuoja- ja tiedonhallintapalveluista.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Toimeksi Kunnanjohtaja

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2023

Khall § 210
09.10.2023
Liite nro 48

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa. Jos toimenpiteitä ei ole päätetty hakuajan loppuun mennessä, on hakemukseen merkittävä se, milloin valtuusto käsittelee ne ja mitkä toimenpiteet ovat. Valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämislle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.

Avustuksen myöntämisen ehtona on myös, että kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu em. lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaan korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.

Hakemukset tulee toimittaa tiistaihin 17.10.2023 klo 16.15 mennessä valtiovarainministeriölle.

Hakemuksessa tulee yksilöidä kaikki perusteet ja erityisolosuhteet, joita kunta pitää syynä kuluvan vuoden talouden tasapainottamiseen liittyviin ongelmiin. Perusteluissa on syytä painottaa sellaisia tietoja, joita ei voida saada yleisistä tilastoista.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa avustuksen myöntämislle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Edellä mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävallassa olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalousettä investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.

2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta. Tällaisia tarpeita ovat varautuminen velanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2023 tilannetta. Perusteluissa tulee erityisesti tuoda esille ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousongelmien parantamiseksi.

Liitteenä 48 on valtiovarainministeriön asiaa koskeva kirje.

Kunnanjohtaja:

Koska kunnan talous on tasapainossa eikä täytä hakukriteereitä, kunnanhallitus päättää olla hakematta harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuodelle 2023.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

KOTOUTTAMISOHJELMA 2023-2026

Khall § 211
09.10.2023
Liite nro 49

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on kotouttamislain mukaan laadittava kotouttamisohjelma. Kivijärven kunnan kotouttamisohjelma on ollut aiemmin Perusturvaliikelaitos Saarikan alueen kuntien yhteinen. Vuoden 2023 alusta Saarikka lakkautettiin, ja sosiaali- ja terveysasioiden hoitaminen siirtyi Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Vastuu kotouttamisohjelman laatimisesta siirtyi samassa yhteydessä kunnan tehtäväksi.

Kivijärven kotouttamisohjelma on laadittu poikkihallinnollisessa yhteistyössä syksyn 2023 aikana. Kotouttamisohjelmassa esitellään kunnan keskeiset maahan muuttaneiden kotoutumista edistävät ja tukevat palvelut. Kotouttamisohjelma on kattava katsaus maahanmuuttoon liittyviin käsitteisiin, palveluihin, yhteistyöverkostoon ja eri toimijoiden vastuisiin, ja se pohjautuu kunnan strategiaan tavoitteisiin. Uusi kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2023-2026.

Tavoitteena on, että kotouttamisohjelma toimii kotoutumisen suunnittelun tukena, ja että kunnan eri yksiköissä työskentelevät työntekijät löytävät kotouttamisohjelmasta ajantasaisen tiedon kunnan kotoutumista edistävistä palveluista.

Valtio maksaa kotoutumislain mukaisia korvauksia maahanmuuttajista aiheutuviin kustannuksiin kunnille ja hyvinvointialueille. Kunnalle maksettavien korvausten edellytyksenä on, että kunnalla on kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Kivijärvellä sopimus tehtäisiin kotouttamisohjelman hallituskäsittelyn jälkeen ja tuodaan yhdessä valtuuston päätettäväksi loppuvuoden 2023 aikana.

Valmistelija: Elinvoimajohtaja Sanna Laakso

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy **liitteenä 49** olevan kotouttamisohjelman vuosille 2023-2026

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi Osastot

Kotisivut

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

KUNTAPAIKAT VUODELLE 2024

Khall § 212
09.10.2023

Keski-Suomen alueen kuntia pyydetään tarkistamaan ja vahvistamaan kuntapaikkojen määrä oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille ja/tai kiintiöpakolaisille ja/tai kotikunnan saaneille tilapäistä suojelua saaville vuodelle 2024. Kuntien ja ELY-keskuksen välisissä sopimuksissa todetaan, että sopimus on jatkuva, mutta kuntapaikkamäärä tarkistetaan vuosittain huomioon ottaen kuntien vastaanottoresurssit.

Tänä vuonna kuntapaikkoja oli Keski-Suomessa tarjolla yhteensä 1065 paikkaa, joihin ELY-keskus on tähän mennessä sijoittanut 154 kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan saanutta henkilöä. Kiintiöpakolaisia Keski-Suomen alueella on vastaanottanut Jyväskylä ja Äänekoski.

Hallitus on esittänyt budjettiriihessä vuoden 2024 pakolaiskiintiöksi 500 henkilöä. Lopullisen päätöksen tekee eduskunta hyväksyessään talousarvion joulukuussa.

Valtio tukee ELY-keskuksen kanssa sopimuksen tehneitä kuntia taloudellisesti suojelua saaneiden vastaanotossa. Kuntakorvausten maksamisen edellytyksenä on, että kunnassa on voimassa kotouttamisohjelma. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta 6503 €/vuosi alle 7-vuotiaista lapsista. Yli 7-vuotiaista henkilöistä kunnille maksetaan 1955€/vuosi. Laskennallista korvausta maksetaan kiintiöpakolaisista, turvapaikan saaneista ja tilapäistä suojelua saavista, joille on rekisteröity kotikunta. Kotoutumislain mukaisia laskennallisia korvauksia maksetaan yleensä kolme vuotta. Pakolaiskiintiössä Suomeen otetuista henkilöistä laskennallista korvausta maksetaan kuitenkin neljän vuoden ajalta.

Lisäksi kunnalle ja hyvinvointialueelle korvataan todellisten kulujen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muita erityiskustannuksia, tulkkaus- ja käännöspalveluja sekä toimeentulotukikustannuksia. Lisäksi alkukartoituksen järjestämisestä maksetaan korvauksia kunnille.

Alkukartoitus on maahan muuttaneelle tarjottava toimenpidekokonaisuus, jonka avulla arvioidaan alustavasti hänen työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiutensa sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Kunta voi tehdä alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka ei ole työtön työnhakija ja saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea. Alaikäisten osalta alkukartoitus voidaan tehdä valmistavan opetuksen opetussuunnitelman tai

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

varhaiskasvatussuunnitelman yhteydessä. Kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta alkukartoituksen järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista 700 euroa jokaisesta alkukartoitukseen osallistuneesta.

Valtionosuusjärjestelmässä huomioidaan maahanmuuttajat korotettuina kertoimina valtionosuuksia määritettäessä. Muistutuksena lisäksi, että luku- ja kirjoitustaidottomien koulutusta ei enää vuoden 2018 alusta ole järjestetty työvoimakoulutuksena, osana kotoutumiskoulutusta. Kuntien tulee ottaa tämä huomioon, kun ne suunnittelevat maahanmuuttajien kuntiin sijoittamisia. Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta kunta voi järjestää itse tai sen voi järjestää esim. kansalaisopisto.

Keski-Suomessa laaditun oleskeluluvan saaneiden kuntiin sijoittamisen strategian mukaan vastaanoton tulee olla suunniteltua ja vastaanottoon tulee varautua riittävällä henkilöstöresursseilla varsinkin kotouttamisen alkuvaiheessa (kokoaikainen työntekijä vähintään 3–6 kk). Edellä esitettyjä korvauksia maksetaan kunnille riippumatta siitä, tuleeko henkilö kuntapaikalle vai siirtyykö hän itsenäisesti kuntalaiseksi ja saa kotikuntamerkin. Kuntapaikkojen suuri määrä edellyttää riittävää työvoimaa maahanmuutto- ja kotoutumispalveluihin, sillä kuntapaikkojen osoittaminen tuo kunnalle velvoitteita, kuten neuvonta ja ohjaus sekä asunnon järjestäminen.

Valmistelija: Elinvoimajohtaja Sanna Laakso

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää, ettei kuntapaikkoja tarjota vuonna 2024.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi Keski-Suomen ely-keskus

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

LAUSUNNON ANTAMINEN MAAKUNTAKAAVAEHDOTUKSESTA 2040

Khall § 214
09.10.2023

Yleistä maakuntakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 ehdotus asetetaan nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n ja maankäyttö ja rakennusasetuksen 12 §:n mukaisesti ajalla 8.9.-9.10.2023.

Nähtävillä olon aikana on mahdollista lausua kaavaehdotuksesta,

koska maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 13 §:n mukaisen viranomaisten lausuntokierroksen jälkeen kaavaehdotusta on muutettu.

Nähtäville asetaettavaan kaavaehdotukseen on lisätty uusi tuulivoimatuotantoon soveltuva Konneveden Miilukankaan alue. Lisäksi ehdotuksessa ei ole mukana ns. viranomais ehdotuksessa mukana ollutta aluetta Kontuvuori perustuen Keski-Suomen ELY-keskuksen antamaan lausuntoon maakuntakaavan 2040 Natura-arvioinnista.

Lausunto tulee antaa 9.10.2023 mennessä.

Ote Keski-Suomen liiton verkkosivuilta:

"Maakuntahallitus hyväksyi 1.9.2023 (66 §) maakuntakaavan ehdotusvaiheen aineiston ja asetti lausuntojen ja ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelun myötä tarkentuneen maakuntakaavaehdotuksen julkisesti nähtäville (MRL 65 § ja MRA 12 §) **8.9.–9.10.2023** väliseksi ajaksi. Nähtävillä olon aikana kaikki osalliset voivat antaa kaavasta muistutuksen. Muistutukset käsitellään kaavaehdotuksen viimeistelyn yhteydessä.

Maakuntakaavaehdotus on nähtävillä tällä verkkosivulla, jokaisessa Keski-Suomen kunnassa ja etukäteen sovittaessa Keski-Suomen liiton toimistolla (Lutakonaukio 7, Innova 2, 40100 Jyväskylä).

Maakuntakaavaehdotuksessa 2040 osoitetaan 19 seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoon soveltuvaa aluetta. Nähtäville asetettuun kaavaehdotukseen on lisätty uusi tuulivoimatuotantoon soveltuva alue Miilukangas (Konnevesi). Lisäksi ehdotuksessa ei ole mukana ns. viranomais ehdotuksessa mukana ollut alue Kontuvuori (Kivijärvi, Kinnula) perustuen Keski-Suomen ELY-keskuksen antamaan lausuntoon maakuntakaavan 2040 Natura-arvioinnista. Kaavaehdotukseen tuulivoimaa koskevia määräyksiä on tarkennettu erityisesti ehdotusvaiheen viranomaiskuulemisesta saadun palautteen perusteella.

Liikenteen osalta kaavaehdotuksessa on uutena asiana huomioitu Vt 4 Kirri–Tikkakoski-hankkeen toteutumisen myötä muuttuneet tai uudet tiejärjestelyt. Kaavamerkinnoilla todetaan hankkeen valmistumisen myötä toteutunut nykytila. Hyvinvoinnin aluerakenne-

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

teemaan ei ole tehty muutoksia ehdotusvaiheessa viranomaiskuulemisen jälkeen.”

Nähtävillä olevat maakuntakaavaehdotuksen aineistot

Aineistoihin voi tutustua verkkosivuilla

<https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Verkkosivuilla voi tutustua seuraaviin kaava-aineistoihin ja selvityksiin:

- Kaavakartta (ehdotus)
- Maakuntakaavayhdistelmä
- Kaavaselostus (kaavaehdotus)
- Viranomaisehdotuksen vastineraportti
- Ikuinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (IOAS) maakuntakaava 2040
- Ikuinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma, liite (päivätty 1.9.2023)
- Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 tuulivoimamerkintöjen kokonaisvaikutusten arviointi
- Keski-Suomen maakuntakaavaluonnoksen 2040 Natura-arviointi, 2022–2023
- Maakuntakaavan päivityksen vaikutukset Natura 2000 -verkostoon, Natura-arvioinnin tarveharkinta, 2022
- Hyvinvoinnin aluerakenne, taustamuistio
- Metsäpeuraselvitys, päivitetty 31.1.2023
- Sähkösiirron selvitys
- Tuulivoiman maisemavaikutusten selvittäminen Keski-Suomessa
- Maiseman herkkyytstarkastelu -raportti
- Maisemaan sidotut muinaisjäännökset
- Tuulivoiman sosiaalinen hyväksyttävyys
- Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 viranomaisehdotuksen lausunnot

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

- Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 luonnosvaiheen palautekoonti
- Selvitys Keski-Suomen tärkeimmistä metsäpeura-alueista osana Suomenselän metsäpeurakantaa
- Hiljaiset alueet Keski-Suomessa
- Keski-Suomen luonnon ja kulttuurin matkailu- ja virkistyskäytön selvitystyö
- Maakotkan painopistealueiden tunnistus Keski-Suomessa
- Luonnon ekosysteemipalvelut Keski-Suomessa
- Maakuntakaavoituksen kehittäminen arvokkaiden luontoalueiden ja metsien hiilivarastojen turvaamiseksi Keski-Suomessa

Hankekohtaiset selvitykset:

- Maisemavaikutusten arviointi (Tukkimäki, Lehmikorpi)
- Tuulivoiman maisemavaikutukset Keski-Suomessa (Konneveden Miilukangas ja Karhukorpi)
- Tuulivoiman maisemavaikutukset Keski-Suomessa (Uusimo päivitys, Pihtipudas)
- Konneveden Karhukorven aurinko- ja tuulivoimahankkeen Natura tarveharkinta
- Konneveden Miilukankaan aurinko- ja tuulivoimahankkeen Natura tarveharkinta

Maakuntakaavaehdotuksessa esitetyt tv-alue-rajaukset

Maakuntakaavakartalla on esitetty 19 tuulivoimalle soveltuvaa aluetta. ”Vaikutuksiltaan vähintään seudulliseksi on Keski-Suomen maakuntakaavoissa tulkittu vähintään 10 voimalan kokonaisuudet. Maakuntakaavassa 2040 määritelmää tarkennetaan huomioiden kaavan tavoitevuosi 2040: Vähintään 10 voimalan kokonaisuuden katsotaan vaativan vähintään 10 km² laajuisen alueen. Keski-Suomessa vaikutuksiltaan seudullisia ovat vähintään 10 voimalan ja vähintään 10 km² alueet.”

”Maakuntakaavan laadinnassa aikaperspektiivinä on vuosi 2040. Tuulivoimateknologian kehitys on ollut nopeaa ja on syytä olettaa,

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

että voimaloiden kokonaiskorkeus tulee kasvamaan vielä jonkin verran tulevaisuudessa. Tällä hetkellä laadittavissa yleiskaavoissa voimaloiden kokonaiskorkeus on pääsääntöisesti noin 300, jopa 330 metriä. Maakuntakaavaratkaisu on ennakoivasti mitoitettu kokonaiskorkeudeltaan 350 metriä korkeiden voimaloiden mukaan.”
Lähde: kaavaselostus s. 60.

”Uusina alueina kaavaehdotukseen esitetään neljä tv-aluetta, Karstulan ja Saarijärven Tukkimäki, Keuruun Lehmikorpi, Konneveden Miilukangas ja Pihtiputaan Uusimo. Näiden alueiden on laadittujen maisema- ja Natura-vaikutusten arviointien perusteella voitu todeta soveltuvan maakuntakaavaan merkittäviksi tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueiksi (tv), siinä laajuudessa kuin tv-merkinnät esitetään kaavaehdotuksessa.” Lähde: kaavaselostus s. 62.

”Kaavaluonnoksessa esitetyistä 21 tv-alueesta on Natura-tarveharkinnan perusteella poistettu tv-alue Kauniskangas ja merkittävien Natura-vaikutusten vuoksi on poistettu Kettukankaan ja Korkeakankaan tv-alueet ja lisäksi ehdotusvaiheessa Kontuvuoren tv-alue. Lisäksi on poistettu kaksi kooltaan alle 10 neliökilometrin aluetta, Äänekosken Kiuassuo ja Karstulan Koiramäki.” Lähde: kaavaselostus s. 61.

Maakuntakaavaehdotuksen kaavakartalla esitetyt tv-aluevaraukset:

1. Höystösensuo, Joutsa
2. Kannonkoski, Kannonkoski, Viitasaari
3. Mustalamminmäki, Karstula
4. Tukkimäki, Karstula, Saarijärvi
5. Lehmikorpi, Keuruu
6. Penkkisuo, Keuruu, Multia
7. Hautakangas, Kinnula
8. Hallakangas, Kivijärvi, Kyyjärvi
9. Miilukangas, Konnevesi
10. Hanhineva, Kyyjärvi, Karstula
11. Kirvesvuori, Kyyjärvi
12. Pitkälänvuori, Petäjävesi
13. Ilosjoki, Pihtipudas, Viitasaari
14. Leppäkangas, Pihtipudas
15. Uusimo, Pihtipudas

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____ ____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

16. Hilloneva, Saarijärvi
17. Lehtomäki, Saarijärvi, Multia
18. Karhukorpi, Viitasaari
19. Liimattala, Äänekoski

Maakuntakaavakartan oikeusvaikutukset

Kaavakartan (mm. tv-aluemerkintöjen) oikeusvaikutuksia on kuvattu kaavaselostuksen sivulla 91 seuraavasti:

” Kaavajärjestelmän perusominaisuuksiin kuuluu maakuntakaavan tietty joustavuus. Maakuntakaava on kaavatasoista yleispiirtein ja yleispiirteisyys koskee sekä kaavan sisältöä, esitystapaa että tulkintaa. Lisäksi maakuntakaavan sisältö ja esitystapa vaikuttavat kaavan ohjausvaikutukseen. Myös maakuntakaavan mittakaava, joka Keski-Suomessa on 1:250 000, johtaa jo sinänsä kaavavarausten yleispiirteiseen tulkintaan.”

”Maakuntakaavassa esitettyjen varausten laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa tai aluevarauksesta voidaan myös luopua edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Ratkaisun perusteet tulee esittää kaavaselostuksessa.”

”Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen. Maakunnallisesti tai seudullisesti vaikuttavan uuden maankäyttöratkaisun esittäminen vasta kuntakaavoituksen yhteydessä on lähtökohtaisesti myös ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.”

”Maakuntakaavaan liittyvällä kaavaselostuksella ei ole suoranaisia oikeudellisia vaikutuksia. Selostuksella on kuitenkin merkitystä kaavan sisällön ja usein myös oikeusvaikutusten tulkinnassa. Selostus myös selventää ja täydentää kaavakarttaa sekä siihen kuuluvia merkintöjä ja määräyksiä.”

Edellä kuvatuista oikeusvaikutuksista ei selviä yksityiskohtaisesti voiko yleiskaavoituksen ja YVA-menettelyn kautta tuulivoimaloita sijoittaa myös tv-aluevarauksen ulkopuolelle ja olisiko voimalamäärässä jokin yläraja. Oikeusvaikutuksissa todetaan, että

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

"kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen". Oikeusvaikutuksissa todetaan myös että "varausten laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa", mutta tarkoittaako tämä mahdollisuutta tarkastella suurempaa aluekokonaisuutta? Pienempien aluekokonaisuuksien tarkastelu on selkeästi mahdollista yleiskaavoituksella.

Maakuntakaavaehdotuksen oleelliset kaavamerkinnot tv-alueita koskien

"Koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys:

Uusiutuva energia

Tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen.

Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien Pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikoista.

Asuin-, kauppa-, teollisuus-, työpaikka- tai vapaa-ajan alueitasuunniteltaessa on mahdollisuuksien mukaan selvitettävä geoenergian ja puun hyödyntämismahdollisuudet."

"Tuulivoimatuotantoon soveltuva alue (tv):

Erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävä tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Seudullisesti merkittäviä ovat vähintään kymmenen (10) tuulivoimalan alueet. Merkintään ei sisälly MRL 33 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta."

"Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, pinta- ja pohjavesiin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, matkailuun ja muihin elinkeinoihin, luontoon, maakotkaan ja muuhun linnustoon sekä varmistettava, että kulttuuriympäristöjen valtakunnalliset ja maakunnalliset arvot säilyvät. Lisäksi on otettava huomioon maisemalliset vaikutukset järvillä.

Lentoliikenteen ja puolustusvoimien toimintaedellytykset tulee

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___/_____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

turvata sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksistä johtuvat rajoitteet.

Lisäksi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoimatuotantoalueiden yhteisvaikutukset.

Sähköverkkoon liittymisessä on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä. Tuulivoima-alueiden liittämiseksi sähköverkkoon on pyrittävä hyödyntämään yhteisiä johtokäytäviä. Sähkönsiirtolinjat tulee toteuttaa luontovaikutusten sekä maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannalta mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.”

”Aluekohtaiset tarkentavat määräykset:

- Alueiden **Hallakangas, Hautakangas, Hilloneva, Kirvesvuori, Lehtomäki ja Uusimo** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.
- Alueen **Hanhineva** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, erityisesti tuulivoimaloiden sijoittelussa ja kokonaiskorkeutta määritettäessä on varmistettava, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden tuulivoimatuotantoalueiden kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.
- Alueiden **Hallakangas, Hautakangas, Hilloneva, Kirvesvuori ja Uusimo** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden häiriintymättömyys.
- Alueen **Pitkälänvuori** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, tuulivoimaloiden sijoittelussa ja kokonaiskorkeutta määritettäessä on erityisesti otettava huomioon vaikutukset UNESCO:n maailmanperintökohteeseen ja sen suoja-alueeseen ja turvattava maailmanperintökohteen erityisten yleismaailmallisten arvojen säilyminen.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

- Alueiden **Liimattala, Penkkisuo, Pitkälänvuori ja Tukkimäki** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon lentoliikenteen korkeusrajoitusalueet.
- Alueiden **Hallakangas, Hanhineva, Hautakangas, Hilloneva, Karhukorpi, Kirvesvuori, Lehmikorpi, Leppäkangas, Liimattala, Mustalamminmäki, Pitkälänvuori ja Uusimo** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista vaikutusta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille.
- Alueiden **Karhukorpi, Mustalamminmäki ja Pitkälänvuori** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista vaikutusta valtakunnallisesti merkittäville rakennetuille kulttuuriympäristöille.
- Alueiden **Höystösensuo, Kannonkoski, Miilukangas ja Tukkimäki** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista maisemallista vaikutusta kansallispuistojen virkistys- ja matkailukäyttöön.
- Alueiden **Kannonkoski ja Liimattala** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava kaakkurin elinympäristöt ja merkittävät lentoreitit.
- Alueiden **Höystösensuo ja Leppäkangas** yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haittaa muuttolinnustolle eikä uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lintulajien esiintymiselle.”

Maakuntakaavaehdotuksen selvitysaineistojen otteita (koskien kaikkia kaavakartan tv-aluevarauksia)

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 tuulivoimamerkintöjen ja -määräysten kokonaisvaikutusten arvioinnin otteita (otteet sivuilta 234-235):

”Keski-Suomen maakuntakaavan viranomaisehdotuksen, voimassa olevien tuulivoimaosayleiskaavojen (sis. Latamäki) sekä

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

viranomaisehdotukseen esitettyjen tuulivoima-alueiden merkintöjen ja määräysten kokonaisvaikutusten arvioinnin perusteella voidaan tunnistaa seuraavat merkittävät negatiiviset vaikutukset:

- Alueisiin kohdistuvat vaikutukset
- Prosessiin liittyvät vaikutukset
- Panokset ja hyödyt voivat jakautua epätasaisesti ”

”Aluerajauksiin liittyvät merkittävimmät negatiiviset vaikutukset: Tuulivoimahankkeet kohdistuvat ensisijaisesti Keski-Suomen maakunnan pohjoisosiin. Tällä alueella tuulivoimahankkeet tulee erityisen huolellisesti sovittaa yhteen:

- virkistysalueiden ja -reittien
- hiljaisten alueiden
- maakotkareviireiden
- metsäpeurareviireiden
- laajojen yhtenäisten luontoalueiden
- ekologisten käytävien ja
- Natura-alueiden kanssa.

Tarkentuvan suunnitteluperiaatteen mukaisesti maakuntakaavan tv-alueiden rajat tarkentuvat yleispiirteisemmällä kaavatasolla (yleiskaava). Negatiivisia vaikutuksia voidaan lieventää varsinkin maakuntakaavassa annettavilla suunnittelua ohjaavilla yleismääräyksillä. Kaavamääräyksillä voidaan ohjata vaikutusten arviointia sekä korostaa osayleiskaavoissa laadittava yhteisvaikutusten arvioinnin merkitystä.”

”Prosessiin liittyvät merkittävimmät negatiiviset vaikutukset: *Selvityksessä olleet tuulivoima-alueet voivat toteutua, mikäli tuulipuisto voidaan liittää sähkönsiirtoverkkoon. Keski-Suomen sijainnin vuoksi Keski-Suomen alueella olevat toimijat ovat riippuvaisia naapurimaakuntien alueella tapahtuvasta kehityksestä. Keski-Suomen tuulivoimapotentialin realisoinnin kannalta merkittäviä negatiivisia vaikutuksia voi syntyä siitä, etteivät muiden maakuntien alueilla tehtävät suunnitelmat ja investointipäätökset tue Keski-Suomessa tavoiteltua kehitystä ja aikataulua.”*

”Keski-Suomi ei voi omilla päätöksillä edistää toisen maakunnan alueelle sijoitettavien voimajohtojen ja sähköasemien suunnittelua, rakentamista ja käyttöönottoa. Merkittäviä vaikutuksia voidaan lieventää ensisijaisesti prosessissa tehtävillä ratkaisulla ja yhteistyöllä. Maakuntakaavassa vaiheistamista koskevia

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

määräyksiä ei ole suositeltavaa antaa, sillä vaiheistamisesta ei voida antaa riittävän seikkaperäisiä ja oikeansuuntaisia ohjeita. Sähkönsiirron ohella tieverkosto ja satama-alueet vaikuttavat merkittävästi Keski-Suomen maakuntakaavan pohjoisosien tuulivoima-alueiden rakentamiseen. Tieverkosto ja satama-alueet tulee huomioida ylimaakunnallisena suunnittelukysymyksenä, mutta tiehankkeita keskeisempi kehittämiseen vaikuttava tekijä on sähkönsiirto.”

”Panokset ja hyödyt voivat jakautua epätasaisesti: Keski-Suomessa tuulivoima-alueet sijoittuvat pääasiassa maakunnan pohjoisosiin. Pohjoisosien kunnat saavat kiinteistöverotuloja muuta maakuntaa enemmän. Toisaalta verotuloja saavien kuntien alueella maaomistajat hyötyvät tuulivoimasta epätasaisesti. Tuulivoima-alueiden maanomistajat voivat hyötyä tuulivoimasta taloudellisesti (maanvuokrasopimukset). Sähkönsiirtoon ja tieyhteyksien rakentamiseen liittyvät negatiiviset vaikutukset kohdentuvat sekä tuulivoima-alueiden ja tuulipuiston ulkopuolisten maanomistajien maille.”

”Maakuntakaavassa voidaan ratkaista vain maankäyttöön liittyviä kysymyksiä. Negatiivisia vaikutuksia voidaan parhaiten ohjata maakuntakaavan nojalla laadittavissa kuntakaavoissa, joissa voidaan osoittaa soveliaimmat voimaloiden sijainnit sekä tuulipuiston sisäiset sähkölinjat ja tieyhteydet. Ympäristövaikutusten arviointiprosessissa voidaan selvittää parhaat sähkönsiirtoreitit ja liittyminen jakeluverkkoon.”

Otteita kappaleesta 8 ”Yhteenveto”:

” Kuntien ja alueen työllisyystilanne vaikuttaa tuulivoimaloiden suunnittelusta, rakentamisesta, käytöstä ja purkamisesta aiheutuvien työllisyysvaikutusten kohdentumiseen. Mitä enemmän alueella on tuulivoimaloiden rakentamiseen ja kunnossapitoon sopivaa työvoimaa, sitä suurempi osa työllisyysvaikutuksista kohdistuu alueelle. Yli kymmenen prosentin työttömyysaste toukokuussa 2023 oli Kivijärvellä, Saarijärvellä, Jyväskylässä/Muuramessa, Jämsässä, Äänekoskella, Kinnulassa, Joutsassa, Karstulassa, Luhangalla ja Viitasaarella. Alhaisin työttömyysprosentti oli Kyyjärvellä. Työttömät voivat työllistyä tuulivoimahankkeissa suoraan tai välillisesti rakentamisen, ylläpidon ja mahdollisesti myös purkamisen aikana.”

”Tuulivoiman suora työllisyysvaikutus Keski-Suomessa on tuulivoimaloiden koko elinkaaren aikana laskennallisesti yhteensä noin 150 henkilötyövuotta. Tuulivoiman tuotannon ja kulutuksen kerrannaisvaikutukset työllisyyteen tuulivoimaloiden koko elinkaaren aikana ovat laskennallisesti Keski-Suomessa yhteensä noin 18 000 henkilötyövuotta. Suurin työllisyysvaikutus syntyy rakentamisvaiheessa, jolloin tuulivoiman työllisyysvaikutus Keski-

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

Suomessa on vuositasolla arviolta noin 4 680 henkilötyövuotta.

Karkean arvion mukaan yleiskaavojen, maakuntakaavojen ja uusien alueiden tuulivoimaloiden kiinteistövero olisi suuruusluokaltaan noin 200 miljoonaa euroa, mikäli yleiskaavojen, maakuntakaavan ja uusien alueiden mahdollistama tuulivoimaloiden enimmäismäärä toteutuisi ja kiinteistövero olisi noin 400 000 €/voimala voimalan koko elinkaaren ajalta.

Tuulivoima-alueiden vaikutus energiatalouteen on arvioitu energiantuotantona elinkaaren aikana kapasiteettikerroin huomioiden ja on voimaloiden maksimimäärällä 260 553,6 GWh/35a.”

”Tuulivoimaa koskevat kaavamerkinnoilla ja määräyksillä arvioidaan olevan pääasiassa positiivisia vaikutuksia ja toteuttavan kokonaisvaikutusten arvioinnin tukena olleita keskeisiä näkökulmia. Näkökulmat olivat maakunnan kilpailukyvyyn vahvistaminen, asukkaiden hyvinvoinnin turvaaminen, hyvän elinympäristön syntyminen, hiilineutraalisuus vuoteen 2030 mennessä-tavoitteen tukeminen, luontokadon pysäyttäminen ja vihreän siirtymän toteutuminen DNSH-periaatteen mukaisesti.”

”DNSH-arvioinnin mukaan hankkeista ei aiheudu merkittävää haittaa ilmastonmuutoksen hillinnälle, ilmastonmuutokseen sopeutumiselle, vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväälle käytölle ja suojelulle, siirtymiselle kiertotalouteen, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle tai biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelulle ja ennallistamiselle.”

Ote Natura-arvioinnista, johtopäätökset lievennyskeinojen huomioimisen jälkeen

Natura-arviointi sisältää johtopäätöksen lieventämiskeinoista, joita maakuntakaavan valmistelussa on huomioitu luonnosvaiheen jälkeen (tilanne 9.2.2023, sivu 33) seuraavasti:

”Maakuntakaavaluonnoksen 2040 vaikutuksia lieventävien tuulivoima-alueiden rajausmuutosten jälkeen (9.2.2023 arviointivaihe, Natura-arvioinnin liite 3 ja liite 4, salassa pidettävää aineistoa) maakuntakaavaluonnoksen aiheuttamat vaikutukset arvioidaan huomattavasti vähäisemmiksi, kuin maakuntakaavaluonnoksen aiemmassa vaiheessa (Natura-arvioinnin liite 3 taulukko 12 ja taulukko 14). Maakuntakaavaluonnoksen lievennetyt tuulivoima-alerajaukset eivät aiheuta merkittävän haitan kynnyksen ylittymistä millään arvioituista Natura-alueista. Kun yhteisvaikutuksiin huomioidaan vain sellaiset muut tuulivoimahankkeet, jotka ovat jo toteutuneet, rakenteilla tai luvitettu (hyväksytty kaava), merkittävän haitan kynnyks on ylittynyt edelleen kokonaisuutena Natura-alueilla Saarisuo-

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

Valleussuo-löytösuo-Hirvilampi FI0900043 ja Haukisuo-Härkäsuo-Kukkoneva FI0900093 uhanalaiseen salassa pidettävään lajiin kohdistuvien vaikutusten vuoksi.

Maakuntakaavan tuulivoima-alueista ko. yhteisvaikutushaitta aiheutuu Hanhinevan alueesta. Muiden suojeluperusteena olevien lajien osalta merkittävän haitan muodostavia vaikutuksia ei arvioida muodostuvan yhteisvaikutuksena jo toteutuneiden ja luvitettujen tuulivoimahankkeiden kanssa. Natura-alueverkostoon kohdistuvat vaikutukset ovat lievennetyillä maakuntakaavaluonnoksen tuulivoima-alueilla ja vain toteutuneiden sekä luvitettujen hankkeiden osalta kohtalaisia. Vaikutukset muodostuvat pääasiassa uhanalaisen sadassa pidettävän lajin populaatioon kohdistuvista laskennallisista törmäysvaikutuksista ja elinalueiden menetyksistä, ja ovat suuremmalta osin seurausta jo toteutuvista ja luvitetuista hankkeista (Natura-arvioinnin liite 3 taulukot 12–14). Arvioinnin lopputulokseen vaikuttavat erityisesti 9.2.2023 tehtyjen muutosten mukaisesti merkittävät lievennystoimet maakuntakaavaluonnoksen tuulivoima-alue-rajauksissa, sekä muiden kuin toteutuneiden ja luvitettujen tuulivoimahankkeiden jättäminen pois yhteisvaikutusten arvioinnista.”

Maakuntakaavaehdotuksen tv-aluevaraukset Kivijärven kunnan alueella

Maakuntakaavan ehdotuskartalla Kivijärven kunnan alueelle sijoittuvat seuraavat tv-aluevaraukset:

- Hallakangas
- Kontuvuori-aluevaraus on poistettu

Hallakangas-alueen perustietoja:

- Pinta-ala: (Luonnos 50,8 km²) 35,3 km²
- Kuvaus: Alue sijoittuu Kyyjärven itälaidalle ja Kivijärven lounais-kulmaan. Alueen Kyyjärvelle sijoittuvaan osaan on rakenteilla 8

voimalan tuulivoimapuisto.

- Luontoarvot: Alueen rajauksessa on huomioitu Natura-vaikutukset siten, että merkittävää haittaa ei muodostu. Lähialueella sijaitsevan Natura 2000 -alueen (Salamajärvi FI1001013 SAC) sekä Persenevan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän suoalueen luontoarvot. Alueen rajauksessa on huomioitu metsäpeuran

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

vaellusreitit ja lisääntymisalueet.

- Pohjavedet: Ei ulotu pohjavesialueelle
- Maisema & kulttuuriperintö: Lähialueella Lahdenperän maakunnallisesti arvokas maisema-alue, joille maisemavaikutuksia ulottuu. Yhteisvaikutuksia Kirvesvuoren alueen kanssa.
- Muut vaikutukset: Pohjoisosa alueesta on Lummeperän hiljaisen alueen eteläosassa.

Aluekohtaisista määräyksistä Hallakankaan alueelle kohdistuvat seuraavat määräykset:

”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja.”

”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon metsäpeuran vaellusreittien ja lisääntymisalueiden häiriintymättömyys.”

”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää haitallista vaikutusta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille.”

Keski-Suomen Ely-keskuksen lausunto Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 Natura-arvioinnista on luonteeltaan teleologinen estääkseen Kontuvuoren tuulivoima-alue maakuntakaavassa. Lausunnonantajien kanta tuli yllätyksenä ely-keskukselle itselleenkin (yhteysviranomaisen yhteyshenkilö Volkkilankankaan tuulivoimapuisto Työneuvottelussa Teams 25.9.2023 YVA -selostus ja kaavaluonnos) ja asianosaiset on käytännössä ohitettu tällaisella menettelyllä. Keski-Suomen liiton hallituksen päätäntä sisältäen yllättävän asiaratkaisun tuulivoima-alueen poistamisesta maakuntakavaehdotuksesta kesken kokouksen tulleen selvityksen perusteella oli huonoa hallintoa, joka ei mahdollistanut vahvaa vuorovaikutteista, avoimeen tiedottamiseen pohjautuvaa prosessia kaavan laatimiseksi.

Luonnonvarakeskuksen erikoistutkijan Ari Nikulan mukaan (Yle Lapin radion juttu <https://yle.fi/a/74-20052241>) kotkaa lukuun ottamatta tuulivoiman vaikutuksista ei ole tehty aiempia tutkimuksia Suomessa muihin lajeihin kuten metsäpeuraan liittyen. Luken mukaan tuulivoimaloiden rakentamisella ja tuulivoimatuotannolla voi

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

olla sekä negatiivisia että positiivisia vaikutuksia luonnonvaraisiin eläinlajeihin. Selvimät negatiiviset vaikutukset koskevat nimenomaan lentäviä eläinlajeja, lintuja ja lepakoita. Epäsuorat vaikutukset ovat erilaiset välttelyvaikutukset. Eli eläimet alkavat vältellä tuulivoimaloiden ääntä, valoa, varjoa ja välkettä. Tämän tyyppinen välttelyvaikutus voi ulottua useampaankin kilometriin saakka. Jotkut lajit puolestaan voivat hyötyä tuulivoimatuotannon aiheuttamasta elinympäristön muutoksesta esimerkiksi siten, että ravinnon saatavuus lisääntyy tai riski joutua saaliiksi vähenee. Toisaalta porot ja metsäpeurat saattavat hyötyä tuulisuuden lisääntymisestä räkkäaikaan. Kun tuulivoimaloita tehdään, syntyy reuna tuulivoimaloiden ympärille. Näille reuna-alueille yleensä syntyy pensaskasvillisuutta ja muuta kasvillisuutta, jota esimerkiksi pienet hirvieläimet voivat hyödyntää. Luke antaa yleisön havainnoille relevantin merkityksen tehdessään johtopäätöksiä tutkimuksissaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Nyt kyseessä on tutkimuksiin ja selvityksiin perustumaton arviointilausunto. Esimerkiksi väite viiden kilometrin häiriövyöhykkeestä tuulivoimalueen ympärillä ei perustu sen enempää annettuun lakiin kuin luonnonlakeihinkaan. Empiiriset havainnot tukevat toisenlaista näkemystä.

Esimerkiksi Lapissa sijaitsevaan Tervolan kunnan Louen kylään rakennettiin tuulivoimapuisto nelostien varteen ja heti kohta sen jälkeen oli tielle tuulivoima-alueen vierustaan asennettava Suuri porokolaririski – liikennemerkki, joka on sittemmin vaihdettu hirvivaroitukseksi. Samaten Tekniikan Maailman nrossa 3/2023 sivulla 96 oli lukijapalstan kommentti: *”Viime kesänä ajelin poronhoitoalueella sijaitsevien tuulivoimaloiden kautta marjastamaan. Kymmenien tuulivoimaloiden juurella näin jopa useita kymmeniä poroja oleskelevan aivan voimaloiden juurella. Eipä näyttänyt melut ja muutkaan niitä haittaavan, paremminkin päinvastoin.”* Porojen käyttäytymiseen vaikuttanee se, että maakotka väistää tutkitusti tuulivoimalat vähintään 98 % tehokkuudella, jolloin vasojen menetys on minimissään.

Kivijärvellä 80-luvulla suoritettu metsäpeuran siirtoistutus (kahdeksan vaadinta ja kaksi hirvasta) Suomenselälle on onnistunut niin hyvin, että kanta on yli 2000 yksilöä levittäytyneenä laajalle alueelle Suomenselän ja Pohjanmaan maakuntien alueille. Esimerkiksi Lapuan kaupungin alueella sijaitsevilla pelloilla on tien 16 varrella tavattu satapäisiä metsäpeuratokkia. Metsäpeura ei ole enää luontodirektiivin tarkoittama suojeltava vaan silmällä pidettävä laji eikä Salamajärven kansallispuiston alueella ole enää alkuperäistä merkitystä lajin kannan vahvistamisessa ja

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___/_____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--

ylläpitämisessä.

Kunnanjohtaja:

Kivijärven kunnanhallitus antaa seuraavan lausunnon maakuntakaavan ehdotusaineistosta:

Kivijärven kunta pitää hyvänä sitä, että maakuntakaavaehdotuksen kaavakartan tv-aluemerkintää on täydennetty ja merkinnän oikeusvaikutusta on selkeytetty kaavaselostuksessa; tv-alueista poikkeamisen mahdollisuus jäänee kuitenkin hankekohtaisesti arvioitavaksi.

Oikeusvaikutuksissa ei oteta kantaa tv-rajauksen ulkopuolelle sijoittuvien voimalapaikkojen enimmäismäärään. Oikeusvaikutuksista ei selviä yksityiskohtaisesti voiko yleiskaavoituksen ja YVA-menettelyn kautta tuulivoimaloita sijoittua myös tv-aluevarauksen ulkopuolelle ja olisiko voimalamäärässä jokin yläraja. Oikeusvaikutuksissa todetaan, että *"kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen"*. Oikeusvaikutuksissa todetaan myös että *"varausten laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa"*, mutta tarkoittaako tämä mahdollisuutta tarkastella suurempaa aluekokonaisuutta? Pienempien aluekokonaisuuksien tarkastelu on selkeästi mahdollista yleiskaavoituksella.

Kivijärven kunta esittää, että oikeusvaikutusosuutta tulisi täydentää myös siten, että maakuntakaava mahdollistaa myös tv-alueita laajempien kokonaisuuksien ratkaisemisen yksityiskohtaisemmalla kaavoituksella, edellyttäen että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu.

Kivijärven kunta pitää hyvänä, että kaavakartan kaavamääräyksiä on myös tarkennettu viranomaisehdotukseen ja luonnosaineistoon verraten. Edelleen määräyksissä olisi tarve tarkentaa määritelmää *"elinympäristö"* esimerkiksi *"yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava kaakkurin pesimis- ja ruokailulammille sijoittuvat elinympäristöt ja merkittävät lentoreitit"*. Tarkennus on tarpeen, jotta määräyksen oikeusvaikutus olisi selkeämpi. Sana *"elinympäristö"* voidaan käsittää myös hyvin laajana.

Aluekohtaista suunnittelumääräystä *"yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon metsäpeuranvaellusreittien ja lisääntymisalueiden häiriintymättömyys"* tulisi vielä selkeyttää. Tuulivoimayleiskaava ei pääsääntöisesti ulotu kovin etäälle voimaloista ja mahdollinen häiriövaikutus on voimakkain tuulivoimapuiston rakentamisvaiheessa. Määräyksen tavoitteena lienee se, ettei toiminnassa oleva tuulivoimapuisto estä metsäpeurojen luontaisten vaellusreittien käyttöä eikä estä myöskään metsäpeurojen lisääntymistä etäämmällä

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

tuulivoimapuistosta.

Maisemaselvitystä ei ole päivitetty kaavaehdotuksen tv-rajausten mukaiseksi, mikä vaikeuttaa ko. selvityksen luettavuutta sekä heikentää vaikutusarvioinnin luotettavuutta. Maisemaselvitysaineistossa olisi voinut mahdollisesti käyttää myös Keski-Suomen rakennettujen voimala-alueiden ko. toteutuneita voimalakorkeuksia, koska maakuntakaavan aikaikkuna on vain vuoteen 2040. Tällöin maisemavaikutuksista olisi saanut realistisemman kokonaiskuvan.

Kivijärven kunta pitää hyvänä, että kaava-aineistoa on täydennetty Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 tuulivoimamerkintöjen ja -määräysten kokonaisvaikutusten arvioinnilla.

Kivijärven kunta pitää hyvänä, että kuntakohtaiselle kaavoitukselle jätetään mahdollisuus Hallakankaan-alueella seudullisesti merkittävän tuulivoimahankkeen toteutuskelpoisuuden tarkastelemiseksi YVA-menettelyn ja kaavamenettelyn kautta.

Kivijärven kunta ei hyväksy, että maakuntakaavan ehdotuskartalta on perusteetta poistettu Kivijärven Kontuvuoren tv-alue ja samalla estetty Volkkilankankaan tuulivoimapuistohankkeen yleiskaavoitus yli 9 voimalan alueena.

Maakuntakaavaehdotukseen sisältyvien selvitysten (kuten Natura-arvioinnin sekä kokonaisvaikutusarvioinnin) perusteella Kontuvuoren tv-aluevarauksen poistamiselle ei ollut tarvetta. Poisto kaavakartalta on tehty hätäisesti Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon perustuen. Laaditussa Natura-arvioinnissa, jossa on huomioitu 9.2.2023 tehtyjen muutosten mukaisesti merkittävät lievennystoimet maakuntakaavaluonnoksen tuulivoimaluerajauksissa, todetaan: *"Maakuntakaavaluonnoksen lievennetyt tuulivoima-aluevaraukset eivät aiheuta merkittävän haitan kynnyksen ylittymistä millään arvioiduista Natura-alueista."* Maakuntakaavan selvitykset ovat perusteena kaikille maakuntakaavan tv-aluevarauksille. Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnon perusteella Natura-arviointia olisi voinut täydentää perusteluosuuden osalta vielä ehdotusaineiston nähtävillä olleessa.

Maakuntakaava-aineistoon tulee palauttaa Volkkilankankaan tv-aluevaraus ja tarvittaessa aluevarauksen johdosta tulee osallisia kuulla MRA 32 § tarkoittamalla tavalla.

Päätös:

Sarén Kotilaisen kannattamana esitti, että ely-keskuksen antamaa lausuntoa Kontuvuoren alueen poistamisesta tuulivoimakaavasta kunnioitetaan.

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---

Kunnanhallitus hyväksyi äänin 3-4 (Leppänen, Holm, Kauppinen / Sarén, Piispanen, Hautanen, Kotilainen) Sarénin esityksen.

Kunnanhallitus päätti olla antamatta lausuntoa asiassa.

Pöytäkirjan tarkastus		Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ___/___ _____	_____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	--	---	--

( ) 5.10.2023 SÄHKÖPOSTIViesti KUNNANHALLITUKSELLE

Khall § 215
09.10.2023

( )

kirjoittaa:

Kunnanhallitus on kokouksessaan 18.9.2023 tehnyt päätöksen § 195 kirjeeni perusteella sivistysjohtajan 20.6.2023 tekemästä viranhaltijapäätöksestä § 67, joka koski valtakirjan antamista ulosottohakemuksen tekemiseksi. Sivistysjohtaja ei ole toimittanut tekemäänsä em. viranhaltijapäätöstä ollenkaan tiedoksi asianosaiselle ( ) mahdollisen oikaisuvaatimuksen tekemistä varten.

Sivistysjohtajan 21.6.2023 tekemällä valtakirjalla ei ole siten oikeusvoimaa niin, kuin olen kirjeessäni 2.8.2023 kunnanhallitukselle kertonut.

Viranhaltijapäätös ei voi tulla lainvoimaiseksi eikä niin ollen myöskään kunnanhallituksen tekemä päätös 18.9.2023 § 195 tai sivistyslautakunnan 20.6.2023 tekemä päätös § 42 sekä 29.8.2023 § 54.

Pyydän kunnanhallitusta huomioimaan oheisista liitteistä ilmenevällä tavalla sen, että em. päätöksiä ei voi panna täytäntöön eikä ne voi tulla lainvoimaisiksi.

Viranomaisen velvollisuus on tuntea lait ja säädökset!

Sivistysjohtaja, kunnanjohtaja, sivistyslautakunta ja kunnanhallitus ovat kaikki toimineet tässä asiassa virkavastuulla tietoisesti lainvastaisesti.

Päätös:

Kunnanhallitus merkitsi tiedoksi ( ) kirjoituksen ja totesi, ettei se anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi ( )

Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Kivijärvellä ____/____/____ Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja
-----------------------	---